

Nadzwyczajne Walne Zebranie

Okręgowego Związku Emerytów, Emerytek, Wdów i Sierót Państwowych Filia Poznań

odbędzie się dnia 3-go czerwca 1938 o godz. 16-ej

w sali Ogrodu Zoologicznego w Poznaniu z następującym porządkiem dziennym:

- 1) Zagajenie i sprawozdanie prezesa
- 2) Sprawa Kasy Samopomocy
- 3) Sprawa Funduszu Pośmiertnego,
- 4) Sprawa Spółdzielni Pracy,

- 5) Zniesienie opodatkowania za zwrócone lata służby,
- 6) Zniesienie podatku specjalnego,
- 7) Wolne głosy,
- 8) Zamknięcie zebrania.

Trojanowski sekretarz

Za Zarząd

Jaślar prezes

NA OGÓLNE ŻĄDANIE

Dr Norberth Huth

przedruk z „Emeryta“ Nr 7/36.

Przemówienie na Zjeździe Delegatów w Poznaniu dnia 8 września 1936 r.

W nawiązaniu do słusznych rozważań i motywów, przedstawionych przez poprzednich mówców, starać się będą wykazać podstawy niesłuszności dekretów z dnia 22. listopada i 7. grudnia 1935 r., pod względem prawnym, ekonomiczno-gospodarczym, etycznym i moralnym.

Że ze stanowiska prawnego dekrety te są naruszeniem prawa, wykazują to obowiązujące w tym względzie traktaty międzynarodowe jak traktat wersalski, nakładający prawny obowiązek Państwa Polskiego dopełnienia przyjętych tym traktatem zobowiązań wobec emerytów cywilnych i wojskowych — traktat w Saint Germain przenoszący na Polskę obowiązek dopełnienia przyjętych przez nią świadczeń emerytalnych — konwencja rzymska stwierdzająca przyjęcie przez Polskę obowiązku wypłaty emerytur przyznanych przez b. rząd austriacki i konwencja między Austrią i Polską, stwierdzająca przyjęcie przez Polskę obowiązku wypłaty emerytur, przyznanych przez b. rząd austriacki, który to obowiązek Najwyższa Głowa Państwa Polskiego Prezydent Rzeczypospolitej Ignacy Mościcki z Ministrami Kazimierzem Bartlem i Augustem Zalewskim, deklaracją uznającą tę konwencję przy jej ratyfikowaniu, przyjęli z wiążącym przyrzeczeniem „zachowania tej konwencji niezmiennie“.

Szczegółowe omówienie tych umów międzynarodowych z prawnym uzasadnieniem ich mocy obowiązującej dla Rządu Polskiego, i nader cenne wywody prawne, wykazujące ten obowiązek, ujął memoriał takich powag wiedzy prawniczej jak Dra h. c. Adolfa Czerwińskiego Prezesa Sądu Apelacyjnego w st. sp. i Dra Marceliego Chłamca Profesora U. J. K. w st. sp. oraz ośmiu innych współautorów, wybitnych znawców prawa, wydany w styczniu roku 1936, dotyczący sprawy emerytów państwowych w świetle traktatów międzynarodowych i ustawodawstwa Rzeczypospolitej Polskiej.

Nie tylko ze stanowiska umów międzynarodowych i w świetle tychże wpływa naruszenie prawa przez dekrety z listopada i grudnia 1935, lecz i wydana już przez polską władzę ustawodawczą ustawa emerytalna z 11-go grudnia 1923 daje słuszną podstawę do twierdzenia, że i ta ustawa naruszona została powołanymi dekretami. Wszak ustawa o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszów państwowych i zawodowych wojskowych postanowiła zasadę wliczenia do wysługi emerytalnej pełnej ilości lat służby w b. państwie zabórczym, a to zgodnie z oświadczeniem w ratyfikowanej przez Polskę konwencji rzymsko-wiedeńskiej niezmiennego zachowywania przyjętego obowiązku odnośnie zaopatrzenia emerytalnych.

Naruszenie tych praw dekretami wynika też i z ustawy z 18 marca 1932 r., Nr 26 Dz. U. R. P., która zmieniła niektóre przepisy zaopatrzenia emerytalnego, lecz w art. 4 żądając ogłoszenia i udokumentowania praw z tytułu pełnienia służby w państwach zabórczych, podlegających doliczeniu do wysługi emerytalnej na zasadzie ustawy z 11 grudnia 1923, pod rygorem utraty tych praw do zaliczenia austriackiej służby do wysługi eme-

rytalnej, wyraźnie stwierdza słuszność i konieczność obowiązku szanowania praw nabytych.

I tu nasuwa się pytanie, dlaczego Rząd Polski odmiennie postępuje w tej sprawie i nie dopełnia przyjętego w umowach międzynarodowych i w polskich ustawach obowiązku, którego dopełniły: Czechosłowacja, Jugosławia, Rumunia i Włochy? Dlaczego inne Państwa nie zabrały emerytom b. państw zabórczych niczego z ich praw nabytych w tych państwach, uznając swój obowiązek niezmiennego zachowywania ich, a tylko Rząd polski, zapoznając swe zobowiązania, narusza je z tak ogromną krzywdą swych obywateli?

W Państwie respektującym wydane prawa i opierającym się na prawie jak i dążącym do utrzymania autorytetu i praworządności państwowej, nie mogą być naruszane dobrze nabyte prawa. Ta zasada była i jest obecnie u wszystkich państw przestrzegana, dlaczego więc ma być naruszona w nowo powstałym Państwie Polskim?

Zauważyć należy, że urzędnicy b. państwa austriackiego, pozostający w służbie Państwa Polskiego, zgodnie z wyraźnym żądaniem, cedowali swoje prawa emerytalne, nabyte w państwie austriackim Rządowi polskiemu, który za nie otrzymał zapłatę nie tylko w złocie, lecz i w nieruchomościach i majątku ruchomym. Zaopatrzenie więc emerytalne, przyznane urzędnikom jest ich własnością, mogącą być odjęta tylko wyrokiem sądowym (art. 84 ustawy z 11 grudnia 1923 r.). Gdy więc omawianymi dekretami odbiera się im tę własność, nie można uznać tego w praworządnym państwie za dopuszczalne, skoro to narusza zasadnicze przepisy Konstytucji.

Ze stanowiska obowiązującej Konstytucji dekrety wymienione są nieważne. Przekraczają one też ustawę o pełnomocnictwach, która nie dopuszcza zmiany ustawy emerytalnej, jak i odebrania lat wysługi, oraz wydawania dekretów z zakresu socjalno-ubezpieczeniowego, a do tego należy ustawa emerytalna z 11 grudnia 1923, są więc naruszeniem tych ustaw, a tym samym bezprawne.

Wydaniem tych dekretów pogwałcono również zasadę niedopuszczalności wstecznego działania nowych ustaw, podważając poczucie prawa i podkopując zaufanie w autorytet prawa i sprawiedliwości, co nie przyczynia się do wiary w dążność Rządu do utrzymania powagi Państwa.

Opierając się na zasadzie respektowania nabytych praw, Najwyższy Trybunał Administracyjny stwierdził ich nienaruszalność w wydanych wyrokach: 1) z 28. listopada 1924 r. L. rej. 1691/23, stwierdzającym zaliczalność do wysługi emerytalnej pełnej ilości lat służby w państwie zabórczym; 2) 23. grudnia 1924 r. L. rej. 1268/23 stwierdzającym nienaruszalność praw nabytych i niemożność rewizji zasady, na której zostało oparte przyznanie uposażenia zgodnie z postanowieniami ustawy, wedle której nastąpiło przeniesienie w stan spoczynku; 3) z 14. kwietnia 1926 r. L. rej. 499/25. i 1. grudnia 1923 r. L. rej. 1006/31. stwierdzającymi, że prawomocny dekret emerytalny nie może być naruszony za-

Prosimy o zasilenie funduszu prasowego „Emeryta“